

ОГЛЯД РОБОТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ В ТРАВНІ 2026 р.

Червень 2026

Публікацію створено Центром Разумкова за підтримки Фонду «Аскольд і Дір», що адмініструється ІСАР Єднання в межах проєкту «Сильне громадянське суспільство України – рушій реформ і демократії» за фінансування Норвегії та Швеції. Зміст публікації є відповідальністю Центру Разумкова та не є відображенням поглядів урядів Норвегії, Швеції або ІСАР Єднання.

ОГЛЯД РОБОТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ В ТРАВНІ 2026 р.

Геннадій РЯБЦЕВ,
експерт з питань енергетики Центру Разумкова

Володимир ОМЕЛЬЧЕНКО,
директор енергетичних програм Центру Разумкова (загальна редакція)

КЛЮЧОВІ АКЦЕНТИ

✓ Підготовка до ОЗП-2026/2027 має позитивну динаміку, але темпи виконання планів стійкості залишаються нерівномірними.

✓ Фінансовий розрив є головним обмеженням: оціночна потреба регіональних планів перевищує 278 млрд грн, тоді як місцеві бюджети покривають лише частину витрат.

✓ Розподілена генерація, блочно-модульні котельні, системи резервного живлення та накопичувачі енергії мають перейти з режиму точкових проєктів у масштабовану державну програму.

✓ Травень пройшов без планових обмежень споживання, однак енергобаланс залишається залежним від ремонтної кампанії, імпорту, стану гідроресурсів і ризику нових атак.

✓ Борги на ринку електроенергії, тарифна незбалансованість і затримки із законодавчими рішеннями можуть ускладнити підготовку до наступної зими.

Результати проходження опалювальних сезонів 2022-2026 рр. засвідчили високий рівень вразливості української енергетичної системи до зовнішніх впливів. Масовані атаки на об'єкти генерації, передачі та розподілу електричної енергії продемонстрували обмежену стійкість моделі енергозабезпечення, побудованої на значній концентрації генеруючої потужності й централізованому управлінні енергетичними потоками.

Збереження ризику подальших атак на об'єкти критичної інфраструктури вимагає переходу від реактивного усунення

наслідків пошкоджень до проактивної політики трансформації енергетичного сектору за принципом «відновити краще, ніж було» (Build Back Better).

Реалізація цього підходу вимагає створення нової архітектури енергетичної системи, здатної забезпечити стале функціонування економіки та соціальної сфери в умовах тривалого воєнного стану.

Формування такої архітектури триває, проте його темпи є **повільнішими**, ніж очікувалося.

ПІДГОТОВКА ДО НАСТУПНОГО ОПАЛЮВАЛЬНОГО СЕЗОНУ

Основними пріоритетами підготовки до осінньо-зимового періоду 2026-2027 рр. уряд **визначив** «захист енергетичної інфраструктури; прискорення закупівлі обладнання і матеріалів для ремонтів; розвиток розподіленої генерації; масштабну ремонтну кампанію; накопичення запасів газу».

У межах цієї роботи уряд уже відвітував про **надходження** до України 3 209 одиниць енергетичного обладнання, зокрема 2 357 генераторів, 55 трансформаторів, 153 блочно-модульних котелень та когенераційних установок. У Міненерго очікують ще на 1 465 генераторів, 419 трансформаторів та 153 одиниці іншого обладнання.

1 червня 2026 р. було **завершено** перший етап будівництва захисту об'єктів критичної інфраструктури. На реалізацію відповідних заходів спрямовано 22,2 млрд грн, з яких 8,9 млрд уже використано. Завершено роботи з інженерно-технічного захисту 42 об'єктів енергетичної інфраструктури, обладнання ще понад 100 триває.

Триває реалізація комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст. Запроваджено багаторівневу систему **моніторингу** їхнього виконання, що охоплює онлайн-звітність, перевірки Держспецзв'язку та ДСНС, відеонагляд над будівництвом і контроль дотримання графіків.

Основною проблемою залишається нестача фінансування. Оціночна вартість реалізації планів стійкості **перевищує** 278 млрд грн. Навіть на прикладі об'єктивно найбагатшого з-поміж інших українських регіонів м. Києва, де бюджет плану становить 61,6 млрд грн, спостерігається критичний дисбаланс: громада здатна виділити лише 10,6 млрд грн.

Київрада вже **звернулася** до Верховної Ради й Кабінету Міністрів України з проханням виділити з державного бюджету ще 15 млрд грн на облаштування інженерно-технічного захисту, розбудову когенерації й систем резервного тепlopостачання. Станом на кінець травня в Києві зведено об'єкти генерації загальною потужністю 40 МВт, які оснащені захистом другого рівня. Київводоканал забезпечено автономними джерелами живлення потужністю 5,2 МВт. Київрада розраховує на допомогу держави в частині завершення проєктів із вироблення ще 170 МВт енергії.

Таким чином, попри позитивну динаміку, темпи реалізації планів стійкості в більшості регіонів **«залишаються** нерівномірними». Відсутність чіткого механізму довгострокового кредитування, скоріше за все, змусить місцеві ради вилучати кошти з інших статей (освіта, медицина), посилюючи соціальну напругу.

Станом на кінець звітної періоду в громадах установлені лише 70 блочно-модульних котелень сумарною потужністю 316 МВт, а на об'єктах водо- й тепlopостачання населених пунктів — 837 МВт автономних генераторів, що становить 69% від загальної потреби. Попри це, в Мінрозвитку **переконають**, що «до зими ці потреби будуть закриті».

Між тим, загальну потребу громад лише в блочно-модульних котельнях **оцінено** в

«228 одиниць загальною потужністю 999 МВт». Існує й проблема сумісності нових установок із мережами передачі й розподілу, вирішення якої потребує додаткових витрат.

У травні розпочато встановлення 216 нових котелень, а також газогенераторних установок загальною потужністю 541 МВт. Однак варто врахувати, що строк виконання замовлень на таке обладнання, а також силові трансформатори й системи збереження енергії становить від 9 до 14 місяців. Тобто установки, замовлені в травні, можуть не надійти замовникам не тільки до початку опалювального сезону, а й до кінця року.

В Європейській Бізнес Асоціації **наголошують**, що з об'єктивних причин вітчизняні підприємства неспроможні забезпечити виробництво всього спектра енергетичного обладнання. Оскільки це обмежує можливості швидкого оновлення, варто якнайшвидше звільнити всі імпортні операції з ним від сплати ввізного мита й податку на додану вартість.

1 червня 2026 р. **розпочалася** реалізація цільової програми підтримки проєктів будівництва газопоршневих, газотурбінних, когенераційних установок, об'єктів на біомасі й біогазі, систем зберігання енергії. Відповідно до цієї ініціативи, держава компенсуватиме частину відсоткової ставки підприємцям, що залучатимуть у 14 банках-партнерах кредити на зведення нової потужності. Пріоритет надаватиметься проєктам, що реалізуються в енергодефіцитних регіонах, передусім прифронтових. Обсяг фінансування за програмою становить від €1 млн до €25 млн у гривневому еквіваленті. Кредити надаватимуться на строк до 5 років. Для проєктів, що перебувають на етапі будівництва та введення в експлуатацію, передбачено можливість відтермінування виплат до 12 місяців.

Водночас станом на 29 травня 2026 р. бізнесу **надано** 404 кредити під 0% на закупівлю енергетичного обладнання на загальну суму 629 млн грн. Програмою «Доступні кредити 5–7–9» скористалися 155 підприємців. Вони одержали 2,6 млрд грн для зведення нової потужності. Підтримку

за програмою «СвітлоДІМ» на загальну суму 493 млн грн **отримали** 1 953 багатоквартирних будинки.

Національний банк України **повідомив**, що 20 українських банків забезпечили фінансування проєктів із відновлення енергетичної інфраструктури в 21 регіоні. Із 1 червня 2024 р. надано чотири тисячі кредитів бізнесу на 42,9 млрд грн і 16,5 тис. – населенню на 3,0 млрд грн. Підтримано проєкти розбудови генерації та зберігання енергії загальною потужністю 1,6 і 0,7 ГВт відповідно.

ЕНЕРГЕТИЧНИЙ БАЛАНС

Травень став першим місяцем 2026 р., упродовж якого в Україні не запроваджувалися обмеження на постачання електричної енергії промисловості й побутовим споживачам. Утім, після атак ворога 1 і 13-14 травня оператори систем розподілу застосовували аварійні вимкнення. Через негоду, передусім поривчастий вітер, енергопостачання переривалося сім разів, причому 28 травня – у 350 населених пунктах (понад 20 із них перебували без живлення понад дві доби).

Базову потужність Об'єднаної енергосистеми України в травні забезпечували шість блоків АЕС, що генерували до 5,3 ГВт енергії. Три реактори перебували на технічному обслуговуванні. Як запевнили в Міненерго, перебіг ремонтної кампанії на решті об'єктів відповідатиме сезонній кривій споживання і не призведе до запровадження обмежень навіть за високої температури повітря.

Джерелами маневрової потужності виступали до 10 енергоблоків ТЕС, а також ГЕС і ГАЕС, які спільно виробляли 3,0-3,5 ГВт електричної енергії. Потужність станцій, що використовують відновлювані джерела, відповідала сезонному рівню, що зумовлювало потребу в обмеженні генерації в денні години.

Через зниження рівня водосховищ Дніпра й Дністра генерація на підприємствах ПрАТ «Укргідроенерго» в травні скоротилася. Постачання гідроенергії здійснювалося переважно в години пікового споживання.

Частка АЕС у структурі генерації, попри ремонтну кампанію, становила 50-53%. Частка ТЕС і ТЕЦ у виробництві енергії не перевищувала 15%. На станції, що використовували ВДЕ, припадало до 22%, на ГЕС і ГАЕС – 12-15% генерації. Загалом, в Україні вироблялося до 11 ГВт енергії щогодини (рік тому – 10 ГВт; в аналогічний період 2021 р. – до 15 ГВт).

Сезонне скорочення споживання зменшило обсяги **імпорту** з 0,6 до 0,4 млн МВт-год (у середньому – до 13 ГВт-год; на піку – до 1,7 ГВт). Найбільше ресурсу надійшло з Угорщини та Румунії (52% і 25%). Попри скорочення, імпорт був суттєво вищим, аніж у травні минулого року (0,2 млн МВт-год). На ввезене припало 5-6% споживання (на **початку** березня – до 12%).

У травні зріс комерційний експорт. До Угорщини, Молдови й Румунії надійшло відповідно 60, 18 і 16 тис. МВт-год електричної енергії.

Рівень використання пропускної спроможності міждержавних перетинів не перевищував чверті від доступних 2,1 ГВт. Максимальне завантаження було зафіксовано в перший день звітної періоду (81%), мінімальне – в останній (5%).

Аварійна допомога партнерів не залучалася.

Із 1 травня 2026 р. за ініціативою словацької сторони **припинене** взаємне надання аварійної допомоги SESP і НЕК «Укренерго». Комерційні операції при цьому не обмежувалися.

Запаси енергетичного вугілля на складах ТЕС і ТЕЦ у звітному періоді зросли до 2,2 млн т (рік тому – 2,8 млн т). Цих резервів цілком достатньо для проходження міжсезоння. Тим не менше, під час травневої наради з керівниками вуглевидобувних підприємств **наголошувалося** на необхідності «чіткого планування балансу, [забезпечення] логістики, формування резервів і довгострокової взаємодії».

Добове споживання газу в Україні відповідало сезонному рівню (20-25 млн куб. м). Хоча імпорт майже повністю припинено (**загалом** за місяць – 35 млн), власний

видобуток (попри російську атаку 5 травня, що **пошкодила** низку об'єктів на Полтавщині) дозволяє щодоби поповнювати підземні сховища на 25–37 млн куб. м.

За останній місяць українські запаси **зросли** до 6,5 млрд куб. м (+18% порівняно з 30 квітня; без урахування 4,1 млрд куб. м газу «довготривалого зберігання» та 0,6 млрд куб. м ресурсу, формально переведеного в категорію «буферний газ»). Цей показник перевищує минулорічний на 4,5 млрд куб. м, проте менший, аніж у 2015–2018 рр., на 15%.

За базовим сценарієм, «на початок опалювального сезону в підземних сховищах **планується** накопичити 14,6 млрд куб. м газу». Цей прогноз може бути скориговано «відповідно до безпекової ситуації». Критично необхідним мінімумом **визначено** обсяг у 13,2 млрд куб. м.

На паливному ринку, попри **встановлені** «преміальними» мережами економічно неоправдані ціни та заплановане з 1 липня 2026 р. обов'язкове додавання до автомобільного бензину щонайменше 7% біоетанолу, нестачі нафтопродуктів не спостерігається і не прогнозується.

ФІНАНСОВИЙ СТАН ГАЛУЗІ

На балансуєчому ринку електричної енергії його учасники, насамперед державні, винні українському оператору системи передачі близько 48 млрд грн (+12% із початку року). Майже третина боргу припадає на неплатежі постачальника «останньої надії» (≈13 млрд). У свою чергу, НЕК «Укренерго» винна учасникам балансуєчого ринку 32 млрд грн (+43% із початку року). Ще 1,2 млрд грн буде **стягнуто** з НЕК «Укренерго» за рішенням суду.

Основною **причиною** зростання боргів є несплата за електричну енергію захищеними споживачами. Частина з них або не має можливості розрахуватися за спожиту енергію через тарифну незбалансованість, або користується заборонаю на знеструмування. Як наслідок, значна частина боржників потрапляє до постачальника «останньої надії», який роками надає їм електричну енергію, накопичуючи борги на балансуєчому ринку. Коли ж припинення живлення

є неможливим, споживання обліковують як технологічні втрати операторів систем розподілу. Це призводить до того, що НЕК «Укренерго» не отримує достатньо коштів, щоб розраховуватися з виробниками (передусім, «зеленими») і, фактично, кредитує окремі категорії споживачів.

У березні перший Віцепрем'єр **заявляв**, що буде «просити парламент також підтримати [кроків шість невеликих, але важливих змін в законодавстві], щоби до літа, скажімо так, виправити ситуацію з нарощуванням фінансових боргів», проте ані в квітні, ані в травні такі пропозиції від уряду так і не надійшли.

Натомість Кабінет Міністрів України **доручив** профільним міністерствам, НКРЕКП, НЕК «Укренерго» та НАЕК «Енергоатом» забезпечити «стабілізацію розрахунків на ринку електроенергії» й розглянути можливість залучення зовнішніх ресурсів для вирішення проблеми заборгованості. За **словами** Прем'єр-міністра: «Вирішити питання боргів критично важливо для стабільного проходження наступної зими».

Заплановано розробити «спеціальний механізм» для Теплокомуненерго, водоканалів і шахт, які перебувають в управлінні Міненерго, та автоматично спрямовувати частину коштів цих суб'єктів на погашення боргів. У свою чергу, Міноборони має запропонувати рішення для військових підрозділів, особливо на територіях ведення бойових дій.

ТРАНЗИТ

У звітному періоді ТОВ «Оператор ГТС України» **забезпечив** транзит до Молдови близько 4 млн куб. м газу. Транспортування російської сировини було **зупинене** з 1 січня 2025 р.

Транзит російської нафти південною гілкою МТ «Дружба» (до НПС Феньєслітке й Будковце; у 2025 р. – 9,7 млн т), перерваний 27 січня через **пошкодження**, завдані «об'єктам ключової нафтоперекачувальної станції в районі м. Броди», було **відновлено** 23 квітня після дострокового завершення ремонтних робіт.

У травні АТ «Укртранснафта» забезпечила транспортування на НПЗ Словаччини та Угорщини (управляються приватною угорською компанією MOL) 26–30 тис. т сировини на добу.

При цьому офіційні особи досі не роз'яснили причин продовження транзиту російської нафти, хоча ст. 472 [Угоди](#) про асоціацію з ЄС передбачає можливість відмови від виконання контракту між АТ «Укртранснафта» та АТ «Транснефть» з огляду на «суттєві інтереси безпеки... під час війни».

ЦІНОВА СИТУАЦІЯ

Зникнення дефіциту потужності підтримало низхідний тренд на ринку електричної енергії. У травні базове навантаження (BASE) на ринку «на добу наперед» (РДН) [подешевшало](#) до 5 069, пікове (PEAK) – до 2 950 грн/МВт·год (-6,0% і -27,6% порівняно з квітнем). Міжпікове (OFFPEAK) навантаження, навпаки, зросло в ціні до 7 188 грн/МВт·год (+7,1%), оскільки підняття в травні максимальних граничних цін спричинило скасування знижок на короткострокові контракти.

Середньозважена [ціна](#) на внутрішньодобовому ринку (ВДР) становила 4 142, на РДН ОЕС України – 5 223 грн/МВт·год (-16,3% і -9,8% порівняно з квітнем).

При цьому уряд [зберіг](#) до 31 жовтня 2026 р. роздрібну ціну на електричну енергію для домогосподарств на рівні 4,32 грн/кВт·год (із ПДВ), хоч і скасував пільгові 2,64 грн/кВт·год (із ПДВ) для перших 2 000 кВт·год/міс. у побутових споживачів, які проживають у будинках, обладнаних електроопалювальними установками, негазифікованих або з відсутніми системами централізованого теплопостачання.

На ринку природного газу середньозважена [ціна](#) червневого ресурсу, за результатами торгів на Українській енергетичній біржі, в травні знизилася до 21 722 грн/тис. куб. м (-5,5% порівняно з квітнем; без ПДВ). [Вартість](#) природного газу на ТТФ, приведена до вітчизняного кордону, завершила місяць на позначці 30 380 грн/тис. куб. м (майже без змін порівняно з 30 квітня; без ПДВ).

[Тарифи](#) ТОВ «ГК Нафтогаз України» для непобутових споживачів, в яких наявні чинні договори постачання, з 1 червня 2026 р. становлять 27 200 грн/тис. куб. м (у травні – 29 850 грн; із ПДВ). [Ціни](#) для побутових споживачів і бюджетних установ до 30 вересня 2026 р. (без консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства) [зафіксовані](#) на рівнях 7 420 і 16 390 грн/тис. куб. м. Це означає, що з урахуванням тарифів на передачу й розподіл ціна кубометру газу, пропонованого домогосподарствам ТОВ «ГК Нафтогаз України», залишилася незмінною (7,96 грн).

Для суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії і мають договори з ТОВ «ГК Нафтогаз України», до 30 вересня 2026 р. (включно) газ [коштуватиме](#) 21 000 грн за 1 000 куб. м (із ПДВ).

Єдиним [виключенням](#) із цього правила залишаються «нові суб'єкти господарювання», які провадять господарську діяльність з виробництва електричної енергії на ТЕС, ТЕЦ, газотурбінних і газопоршневих установках на територіях Чернігівської, Сумської, Харківської, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Херсонської, Миколаївської та Одеської обл. Їм ресурс ТОВ «ГК Нафтогаз України» відпускається по 19 000 грн за 1 000 куб. м (із ПДВ).

Попри збереження високих газових коштувань, держави-члени ЄС почали поповнювати свої сховища, де 1 червня [перебувало](#) 43,2 млрд куб. м ресурсу (+24,5% порівняно з 1 травня). Цей обсяг є нижчим від середнього за останні п'ять років на чверть і меншим, аніж минулорічний, на 9 млрд куб. м (на 17%).

Ймовірно, зима наочно продемонструвала, наскільки небезпечно ігнорувати вимогу ЄС щодо заповнення сховищ на 90% (у будь-яку дату між 1 жовтня і 1 грудня). Тому цього року, попри війну на Близькому Сході, що зменшила місячне пропонування скрапленого природного газу в світі на 7 млрд куб. м, держави-члени ЄС намагатимуться виконати відповідну вимогу якнайшвидше, не посилаючись на правило «складних ринкових умов», яке дозволяє скоригувати

показник заповнення сховищ на 10 в. п. у бік зменшення. Втім, цьому не дуже сприяють спотові **ціни** на хабі ТТФ, що перебувають в інтервалі 450-540/тис. куб. м. Це менше березневих \$600, проте значно вище люневих \$300/тис. куб. м.

Ф'ючерси на енергетичне вугілля Coal (API2) CIF ARA (ARGUS-McCloskey) у травні зросли до \$128/т. Рік тому вони становили \$107/т. Подорожчання спричинене тимчасовою відмовою низки азійських країн від закупівель дефіцитного скрапленого газу. В очікуванні ще більшого попиту запаси вугілля на складах терміналів ARA (Амстердам – Роттердам – Антверпен) було збільшено до 3,3 млн т (+18% за місяць).

Попри проголошене США перемир'я, Ормузька протока залишається надто ризиковою для проходження супертанкерів, тому нафтові **ф'ючерси** не залишають діапазон \$95-105/бар., тоді як усереднені за 30 діб котирування Brent зросли до \$104/бар. (+2% порівняно з квітнем). При цьому, згідно з торгами за контрактом на різницю цін (CFD), маркерні котирування є **вищими**, аніж рік тому, на 40%.

Війна на Близькому Сході кардинально змінила ситуацію на світовому нафтовому ринку. Якщо за підсумками 2025 р. перевиробництво сировини **сягало** 2,6 млн бар. на добу, а в 2026 р. мало перевищити 4,1 млн бар. (4% від світового споживання), то зараз **ідеться** про тимчасову втрату 13 млн бар. експорту та, як наслідок, переважання в 2026 р. попиту над пропонуванням на 1,8 млн бар.

СИТУАЦІЯ НА РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ УКРАЇНИ

Наприкінці квітня 2026 р. Антимонопольний комітет України **закликав** роздрібних операторів «забезпечити формування та зміну роздрібних цін на бензин, дизельне паливо та скраплений газ на підставі об'єктивних економічних факторів, зокрема враховуючи ринкові коливання вартості їх закупівлі, на умовах дотримання законодавства про захист економічної конкуренції». Втім, провідні гравці ринку відверто проігнорували ці рекомендації, тим більше, що голова

комітету, виступаючи у Верховній Раді, фактично, **дозволив** їх не дотримуватися.

Добре заробивши на високому попиті на дизельне паливо під час польових робіт, «преміальні» оператори дозволили собі знизити індикативну **ціну** на ДТ-Л-Євро5 на 2,9% порівняно з 1 травня (до 85,54 грн/л). Натомість подорожчав автомобільний бензин А-95 Євро5, індикативна **ціна** якого (за відсутності будь-яких об'єктивних підстав) була піднята на 5,5% (до 79,93 грн/л).

І хоча Мінрозвитку **запевняє**, що запровадження з 1 липня 2026 р. обов'язкового додавання 7% біоетанолу до бензину не спричинить подорожчання останнього, інформаційну підготовку до стрибка цін уже розпочато. Так, у Нафтогазовій асоціації України **переконані**, що «через вищу вартість біоетанолу» літр А-95 Євро5 подорожчає щонайменше на «0,60-1,20 грн».

ЗМІНИ В НОРМАТИВНІЙ БАЗІ

Президент України підписав **закон** про ратифікацію міжнародних договорів України, який визначає технічні, фінансові й процедурні аспекти залучення коштів макрофінансової допомоги ЄС на €90 млрд, їхній розподіл на бюджетну, оборонну, інші складові, а також механізм погашення Позики на підтримку України. Зміни до державного бюджету, що мають бути ухвалені на виконання цього закону, **передбачають** додаткове виділення 40 млрд грн на реалізацію комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст.

Кабінет Міністрів України:

✓ **утворив** штаб із підготовки об'єктів житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу до осінньо-зимового періоду 2026-2027 рр. та забезпечення сталого його проходження під час воєнного стану. Основним завданням штабу під головуванням Віцепрем'єр-міністра з відновлення України – Міністра розвитку громад та територій визначено координацію дій центральних і місцевих органів влади, пов'язаних із відновленням об'єктів житлово-комунального господарства та паливно-енергетичного комплексу;

використанням резерву обладнання й матеріалів; підготовкою об'єктів до осінньо-зимового періоду та забезпеченням сталого його проходження; фінансовою стабілізацією теплопостачальних організацій; підвищенням рівня розрахунків за спожиті послуги; зменшенням заборгованості теплопостачальних організацій, взаємодією між ними та постачальниками газу тощо;

✓ **виділив** із резервного фонду державного бюджету 3 млрд грн на виконання комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст, зокрема впровадження розподіленої генерації, закупівлі блочно-модульних котелень, складових і комплектуючих, їхнє встановлення та проведення будівельних робіт. При цьому Київська міська державна (військова) адміністрація отримає 0,97 млрд грн (за потреби у 15 млрд);

✓ **спрямував** Мінрозвитку кошти в сумі 497 млн грн, які **надходять** відповідно до Грантової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком про надання технічної допомоги для інвестицій та закупівель «Рішення для відновлюваної енергетики (RES)»;

✓ **виділив** із резервного фонду державного бюджету 234 млн грн для надання допомоги за березень 2026 р. працівникам підприємств паливно-енергетичного комплексу, житлово-комунального господарства, залізничного транспорту загального користування, залученим до аварійно-відновлювальних робіт із ліквідації наслідків, що виникли внаслідок ракетно-дронових атак РФ;

✓ **затвердив** порядок формування й використання «національного резерву децентралізованого запасу» мобільних електростанцій, когенераційних установок, мобільних і блочно-модульних котелень, трансформаторного обладнання, комплектів для швидкого розгортання розподільних мереж, запасних частин, паливних модулів, спеціалізованих транспортних засобів, закупівля яких здійснюється за рахунок коштів державного й місцевих бюджетів. Резерв утворюють оперативний, регіональні, місцеві та об'єктні запаси. Їхню номенклатуру та обсяги визначають, виходячи з потреб об'єктів критичної інфраструктури та з ура-

хуванням потенційних руйнувань «генеруючих і трансформаторних потужностей». Граничний термін формування «національного резерву децентралізованого запасу» в документі не визначений;

✓ **оголосив** про проведення конкурсу на будівництво генеруючої потужності та виконання заходів з управління попитом та визначив його умови. Подання пропозицій на 1,32 ГВт маневрової потужності триватиме три місяці. Передбачається будівництво 250 МВт у столиці, Київській і Чернігівській обл.; 872 МВт – у Сумській, Харківській та Полтавській обл.; по 100 МВт – у Дніпропетровській та Одеській обл. Мінімальна встановлена потужність кожного об'єкта – 10 МВт. Граничний строк введення в експлуатацію – 20 місяців із дня підписання договору з НЕК «Укренерго». Стимулом для учасників є встановлення плати за послугу на рівні €0,28/кВт·год (із ПДВ) на п'ять років;

✓ **спростив** на період дії воєнного стану будівництво споруд інженерного захисту для об'єктів газосховищ, нафто- й газовидобутку, магістральних газопроводів, газорозподільних, компресорних та газовимірювальних станцій;

✓ **визначив** перелік об'єктів, на яких здійснюватимуться заходи, пов'язані із запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного характеру, реалізовуватимуться комплексні плани стійкості регіонів та окремих міст, зокрема будівництво, реконструкція, капітальний ремонт, інші заходи із встановлення наявних у громадах блочно-модульних котелень і когенераційних установок (не оприлюднені);

✓ **зменшив** мінімальну частку коштів місцевих бюджетів, за рахунок яких здійснюватиметься співфінансування заходів комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст щодо об'єктів комунальної власності: для Дніпропетровської обл. – з 20% до 15%; для Донецької, Запорізької, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської обл. – із 20% до 10%;

✓ **спростив** розроблення проектної документації із захисту об'єктів критичної інфраструктури паливно-енергетичного сектору

і внесених до комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст;

✓ **дозволив** Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Миколаївській, Сумській, Харківській, Херсонській та Чернігівській обласним державним (військовим) адміністраціям використовувати в 2026 р. залишки паливно-мастильних матеріалів, **придбаних** у 2025 р. для забезпечення роботи резервних джерел живлення (генераторів), для здійснення заходів, пов'язаних із ліквідацією й запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та воєнного характеру;

✓ **дозволив** власникам об'єктів розподіленої генерації укладати прямі двосторонні договори зі споживачами без проведення електронних аукціонів із продажу електричної енергії;

✓ **збільшив** із 0,33 до 1 ГВт річну квоту підтримки в 2026 р. суб'єктів господарювання, які виробляють електричну енергію з альтернативних джерел. Ідеться про 700 МВт вітрової, 50 МВт сонячної і 150 МВт — інших видів генерації (максимальні цінові пропозиції за 1 кВт·год — €0,08; €0,08 і €0,12 відповідно). Окрему квоту в 100 МВт встановлено для сонячних електростанцій, поєднаних з установками зберігання енергії. При цьому держава компенсуватиме різницю між фактичною ціною електричної енергії та ціною, визначеною за результатами аукціонів, перенесених із червня на вересень-жовтень 2026 р.;

✓ **дозволив** вносити установки збереження енергії до переліків об'єктів критичної енергетичної інфраструктури;

✓ **уточнив** порядок перерахунку вартості послуг із постачання теплової енергії й гарячої води в разі виникнення надзвичайної ситуації, що призвела до неможливості їхнього надання в повному обсязі. Органам місцевого самоврядування дозволено з 1 січня 2026 р. відшкодовувати витрати, пов'язані з наданням послуг за відповідний період, із резервного фонду місцевого бюджету на безповоротній основі;

✓ **переніс** із третього кварталу 2025 р. на четвертий квартал 2027 р. зобов'язання щодо розроблення й затвердження порядку

визначення компенсації, що надаватиметься суб'єктам ринку природного газу, на яких покладені спеціальні обов'язки;

✓ **затвердив** порядок підготовки Національного звіту про прогрес у сферах енергетики та клімату. Відповідний документ, що готуватиме Мінекономіки, міститиме інформацію про стан і прогрес у досягненні цілей, цільових показників та внесків відповідальних органів щодо виконання Національного **плану** з енергетики та клімату на період до 2030 р., його політики і заходів за п'ятьма вимірами — декарбонізація; енергоефективність; енергетична безпека; внутрішній енергетичний ринок; дослідження, інновації та конкурентоспроможність;

✓ **визначив** Держрезерв суб'єктом управління єдиними майновими комплексами чотирьох державних організацій, що забезпечують зберігання нафтопродуктів резерву;

✓ **надав** згоду на вчинення АТ «Гарантований покупець» у 2026 р. значних правочинів, предметом яких є надання послуг: із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів загальною вартістю 180 млрд грн; із збільшення частки виробництва електричної енергії з альтернативних джерел загальною вартістю 27 млрд грн;

✓ **затвердив** результати оцінки досягнення ПрАТ «Укргідроенерго» поставлених цілей діяльності, визначених у листі очікувань власника на 2025 р. (не оприлюднені);

✓ **оголосив** конкурсний відбір кандидатів на зайняття чотирьох посад незалежних членів наглядової ради ПрАТ «Укргідроенерго»;

✓ **обрав** двох членів правління АТ «Гарантований покупець»;

✓ **погодив** кандидатури представників держави на посади членів наглядових рад ТОВ «Оператор ГТС України» і НАЕК «Укренерго»;

✓ **ліквідував** Координаційний центр з питань трансформації вугільних регіонів України.

НКРЕКП:

✓ **уточнила** правила діяльності агрегаторів, надання допоміжних послуг та участі суб'єктів господарювання в балансуванні енергосистеми. Документ, зокрема, зобов'язує агрегатора забезпечити своєчасні розрахунки з учасниками своєї групи; забороняє включати електроустановки до декількох одиниць агрегації в межах однієї площадки комерційного обліку; скасовує вимогу для агрегаторів із потужністю від 20 МВт ставати постачальниками допоміжних послуг і брати участь у відповідних аукціонах; зобов'язує оператора системи передачі при перевірці заявок постачальників допоміжних послуг урахувувати вже наявні в них зобов'язання; скасовує вимогу надання послуги зі зменшення навантаження виробниками енергії з відновлюваних джерел, які працюють за механізмом ринкової премії та продають електричну енергію за аукціонною ціною;

✓ **скоротила** обсяг інформації, яку заявники та ліцензіати мають подавати до НКРЕКП для здійснення діяльності з виробництва й зберігання електричної енергії, дозволивши здійснювати таку діяльність на одному об'єкті за однією ліцензією й підвищивши з 0,15 до 5 МВт установлену потужність установок зберігання енергії, діяльність яких не потребує отримання ліцензії;

✓ **уточнила** Тимчасовий **порядок** придбання допоміжної послуги для забезпечення регулювання частоти та активної потужності в ОЕС України, а саме забезпечення резервів заміщення (третинне регулювання), в частині визначення граничної ціни природного газу для виробників електричної енергії за відсутності механізму покладання спеціальних обов'язків; актуалізації рівня умовно-постійних витрат виробників; тимчасового розширення дії порядку на постачальників допоміжних послуг у вразливих регіонах;

✓ **запровадила** новий продукт потужності з обмеженнями (гарантована та/або переривчаста потужність для окремих точок входу і виходу), який стосується постачання видобутого газу й дозволяє в межах однієї зони одночасно користуватися

потужністю точок входу й виходу. Для таких операцій застосовуватиметься коефіцієнт від 0 до 0,5. Новий продукт дозволить врахувати особливості роботи ізольованих газорозподільних зон;

✓ **погодила** збільшення з 2030-2031 годового року потужності газотранспортної системи у точці входу на кордоні з Польщею до 6,98 млн куб. м на добу, передбачивши можливість її нарощування до 10,2 млн куб. м на добу;

✓ **забезпечила** правові умови реалізації Дорожньої карти з підвищення комерційної привабливості Трансбалканського маршруту, спростивши документообіг між учасниками ринку, зокрема з урахуванням оновленого законодавства про бухгалтерський облік; передбачивши використання енергетичних одиниць (МВт-год/добу) для розподілу потужності на міждержавних точках з'єднання зі збереженням традиційних (тис. куб. м/добу) на внутрішніх; установивши, що об'єднана потужність на міждержавних з'єднаннях розподілятиметься на аукціонах у тих самих одиницях виміру та з тим самим періодом застосування, які використовує суміжний оператор; передбачивши перерахунок тарифів із використанням коефіцієнта 10,64 кВт-год/куб. м без зміни їхнього фактичного рівня;

✓ **установила** на основі стимулюючого регулювання до 31 березня 2029 р. такі тарифи на послуги АТ «Укртрансгаз» (без ПДВ, за 1 тис. куб. м): зі зберігання газу – 0,36 грн (-10% порівняно з чинним); із закачування й відбору – 290,45 грн (+19% і +15% відповідно). При замовленні потужності на рік застосовуватиметься знижка у 10%, у разі бронювання на місяць і добу наперед – надбавки у 10% і 20% відповідно. Прогнозований річний дохід АТ «Укртрансгаз» визначено у розмірі 6,28 млрд грн (-10%) із нормою дохідності 1%; річні потужності із закачування й відбору газу – в обсягах 8,1 і 8,4 млрд куб. м; робочий обсяг зберігання протягом року – в 11,3 млрд куб. м;

✓ **затвердила** параметри стимулюючого регулювання АТ «Укртрансгаз» до 31 березня 2029 р., серед яких: щорічне

скорочення контрольованих операційних витрат, витрат паливного газу, інших витрат – на 1% (у 2026 р. – 0%); коефіцієнти ефективності: регуляторної бази активів – 1; витрат на оплату праці – 0,95 (обмеження зростання витрат на керівний персонал);

✓ **затвердила** перші ліцензійні умови провадження діяльності з надання послуг установок LNG. Документ поширюватиметься на об'єкти, сумарна потужність яких перевищує 1 млн куб. м на рік або 200 куб. м на годину. Щоб отримати ліцензію, компанія має подати: відомості про місця й засоби провадження діяльності; копію документа, що засвідчує готовність установки до експлуатації; розрахунок тарифу на власні послуги; інформацію про відсутність контролю з боку резидентів держав, що здійснюють збройну агресію проти України. Оператор не має займатися видобутком чи постачанням газу; повинен забезпечити рівні права доступу до власної інфраструктури; має розробляти і впроваджувати програму відповідності, розробляти і щорічно до 31 жовтня подавати на затвердження НКРЕКП 10-річний план розвитку, а до 31 березня року, наступного за звітним, – звіт про його виконання.

ПРОЄКТИ ТА НАМІРИ

У Верховній Раді України:

✓ направлено на підпис Президенту України урядовий **Законопроект** № 0374 від 23 квітня 2026 р. про ратифікацію Грантової угоди (Фонд Україна II) між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки. Документ передбачає залучення грантових коштів обсягом €71 млн, зокрема на реалізацію проєктів в енергетичній сфері;

✓ **очікують на друге читання включені до порядку денного сесії й підтримані головним комітетом:**

• прийнятий за основу з другої спроби терміновий урядовий **Законопроект** № 14271 від 3 грудня 2025 р., спрямований на імплементацію положень законодавства ЄС у сфері відновлюваних джерел енергії. Зволікання з ухваленням цього документа може **привести** до недоотримання €2,1 млрд підтримки від ЄС у 2026 р. (невиконання **індикатора** 10.3 Плану України і кроку 400

плану пріоритетних дій уряду на 2025 р.). Законопроект спрямований на узгодження національної термінології з термінологією *acquis communautaire* ЄС; визначення особливостей розрахунку показника валового кінцевого споживання енергії з відновлюваних джерел та формування національного цільового показника; визначення спільнот відновлюваної енергії, а також їхніх особливостей; визначення механізму статистичних трансферів із державами-членами ЄС або Енергетичного Співтовариства, реалізації спільних проєктів та запровадження спільних схем підтримки; визначення особливостей формування спеціальних зон для розвитку відновлюваної енергетики, установок зберігання енергії та мережевої інфраструктури; впровадження основних принципів дозвільних процедур для інвестицій у відновлювану енергетику; запровадження критеріїв сталості та скорочення викидів парникових газів, біопалив, біорідин та палив із біомаси, та їхнього дотримання; визначення необхідного вторинного законодавства, яке має бути розроблено на рівні підзаконних нормативно-правових актів після прийняття проєкту акта, для подальшої імплементації *acquis* ЄС, зокрема Директиви (ЄС) 2018/2001, делегованих та імплементаційних регламентів;

• прийнятий за основу з четвертої спроби урядовий **Законопроект** № 14067 від 22 вересня 2025 р. про підтримку розвитку ефективного та сталого централізованого теплопостачання, для якого нарешті надано порівняльну таблицю. Подальше зволікання з доопрацюванням зазначеного документа, поданого урядом ще 22 вересня, може **привести** до недоотримання €2,1 млрд підтримки від ЄС у 2026 р. (невиконання **індикатора** 10.14 Плану України). Законопроект, що визначає підтримку централізованого теплопостачання як сферу державного інтересу, передбачає: стимулювання запровадження в аналізованій сфері когенерації й відновлюваних джерел; підтримку інвестиційних програм у сфері централізованого теплопостачання; встановлення індивідуальних теплових пунктів у будівлях, що приєднані до систем централізованого теплопостачання, із визначенням відповідальності за їхнє обслуговування та включенням витрат на встановлення в тариф на транспортування теплової енергії; розроблення й затвердження правил із виробництва, транспортування,

постачання теплової енергії та користування нею, порядку прийняття рішення, встановлення та обслуговування індивідуальних теплових пунктів;

- **Законопроект** № 13450 від 4 липня 2025 р. про інфраструктурні проекти у сфері енергетики, які становлять суспільний інтерес, спрямований на імplementацію Регламенту (ЄС) 2022/869 про керівні принципи транс'європейської енергетичної інфраструктури. Документ, порівняльну таблицю для другого читання якого було надано ще 2 лютого, уточнює положення відкритого Кабінетом Міністрів України **законопроект** для відповідності оновленим у 2022-2023 рр. в ЄС вимогам;

✓ **із невідомих причин ігноруються внесені урядом понад пів року тому, включені до порядку денного сесії, проте навіть не розглянуті в головному комітеті:**

- **Законопроект** № 13595 від 1 серпня 2025 р., спрямований на відображення в системі електронного адміністрування реалізації пального власників останнього для унеможливлення фіктивних операцій, зокрема реєстрації акцизних накладних на неіснуючі обсяги пального, які одночасно реалізовані за готівку іншим споживачам;

- **Законопроект** № 13643 від 15 серпня 2025 р. про надання Держпродспоживслужбі повноважень щодо здійснення державного нагляду (контролю) у сфері комерційного обліку комунальних послуг;

- **Законопроект** № 13679 від 22 серпня 2025 р. про тимчасове перерахування 10% коштів, що надходять від покупців електричної енергії на поточний рахунок із спеціальним режимом використання постачальника «останньої надії», на його небюджетний рахунок, відкритий в Держказначействі, з подальшим спрямуванням цих коштів на погашення податкового боргу та сплати податку на додану вартість, який при цьому виникатиме, та спрямування решти коштів на поточний рахунок із спеціальним режимом використання оператора системи передачі до повного погашення недоплати за придбаний постачальником «останньої надії» небаланс. На думку уряду, реалізація такого

алгоритму дозволить погасити податковий борг ДПЗД «Укрінтеренерго» до 31 грудня 2028 р.;

- **Законопроект** № 13680 від 22 серпня 2025 р. про усунення дублювання повноважень Міненерго і Держенергонагляду в реалізації державного нагляду (контролю) у сфері теплопостачання й житлово-комунального господарства;

- **Законопроект** № 13681 від 22 серпня 2025 р., спрямований на «посилення впливу держави» з метою «забезпечення надійного (безперервного) та безпечного постачання електричної енергії споживачам, у т. ч. дотримання заходів з обмеження та/або припинення постачання електричної енергії споживачам, зокрема застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання». Серед запропонованих авторами документа новел — обов'язкове дотримання учасниками енергетичних ринків затверджених Міненерго планів і графіків, надання йому інформації, необхідної для здійснення встановлених законом функцій і повноважень, погодження з ним планів розвитку систем розподілу й забезпечення безперешкодного доступу на підприємства, незалежно від форми власності, представників органів державного нагляду (контролю);

✓ **включені до порядку денного сесії:**

- поданий групою депутатів **Законопроект** № 14282 від 8 грудня 2025 р., спрямований на уточнення статусу НКРЕКП, особливостей визначення її структури й чисельності, упорядкування питань відбору членів конкурсної комісії, проведення конкурсного відбору, призначення на посади, граничних строків повноважень і ротації членів НКРЕКП, удосконалення порядку організації роботи НКРЕКП і механізму її нормотворчої діяльності. Хоча 20 грудня парламентом одержано ще один **варіант** цього документа, який позбавлений, на думку авторів, недоліків попереднього, уряд свій **законопроект** до парламенту не подав (схваливши його 27 грудня 2023 р.). Подальше зволікання з доопрацюванням цього документа може **призвести** до недоотримання

€2,1 млрд підтримки від ЄС у 2026 р. (невиконання [індикатора](#) 10.11 Плану України і п. 407 [програми](#) дій Кабінету Міністрів України);

- підтриманий головним комітетом [Законопроект](#) № 13258 від 5 травня 2025 р., спрямований на «врегулювання колізії» в регулюванні ринку енергосервісу у частині оплати за енергосервісними договорами замовниками, що провадять діяльність за регульованим тарифом, і віднесення до заходів, які можуть реалізовуватися в рамках енергосервісних договорів, будівництва енергетичних установок, що використовують альтернативні джерела, та установок зберігання енергії;

- підтриманий головним комітетом [Законопроект](#) № 14164 від 29 жовтня 2025 р. про основні засади впровадження в Україні малих модульних реакторів (ММР), спрямований на створення правових передумов «для участі приватних компаній у будівництві та експлуатації ММР під державним наглядом, із дотриманням усіх вимог ядерної та радіаційної безпеки»;

- [Законопроект](#) № 14293 від 11 грудня 2025 р., що доповнює склад кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 292 Кримінального кодексу України «Пошкодження об'єктів магістральних або промислових нафто-, газо-, конденсатопроводів та нафтопродуктопроводів», кваліфікуючою ознакою – вчинення відповідних дій в умовах воєнного або надзвичайного стану;

- [Законопроект](#) № 14329 від 24 грудня 2025 р., що передбачає скасування оплати споживачами, приміщення яких оснащені вузлами розподільного обліку, різниці між показанням цього вузла й мінімальною часткою питомого споживання теплової енергії, яка визначається згідно з [методикою](#) розподілу між споживачами обсягів спожитих у будівлі комунальних послуг (п. 5 ч. 2 ст. 10 [Закону](#) України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»);

- [Законопроект](#) № 14332 від 24 грудня 2025 р., спрямований на відтермінування до 1 січня 2027 р. стягнення податкової заборгованості з ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», ДП «Добропіллявугіллявидобуток» і ДП «Львіввугілля»;

✓ **очікують на перше читання:**

- підтриманий головним комітетом урядовий [Законопроект](#) № 15007 від 6 лютого 2026 р., який зобов'язує суб'єктів діяльності у сфері використання ядерної енергії сплачувати накладені на них штрафи впродовж одного місяця з дня набрання законної сили відповідним рішенням;

- підтриманий головним комітетом урядовий [Законопроект](#) № 15122 від 1 квітня 2026 р., спрямований на перетворення ДП «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» в акціонерне товариство, 100% акцій якого належать державі;

- урядовий [Законопроект](#) № 15136 від 7 квітня 2026 р. щодо впровадження Регламенту (ЄС) 2017/1938 про заходи з гарантування безпеки постачання природного газу. Документом передбачено, зокрема, введення нових і гармонізація існуючих термінів; визначення компетентного органу з безпеки постачання та його завдань з оцінювання ризиків; унормування встановлення й механізмів дотримання цільового рівня та графіку заповнення газосховищ, оголошення й завершення кризової ситуації, розроблення, затвердження й моніторингу Плану превентивних заходів та Плану на випадок кризової ситуації; визначення обов'язків із надання інформації для цілей безпеки; встановлення процедур взаємодії з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства; запровадження відповідальності за порушення норм у сфері безпеки постачання;

- [Законопроект](#) № 15012 від 6 лютого 2026 р., що скасовує збільшений військовий збір та авансові [внески](#) з податку на прибуток для суб'єктів господарювання, які провадять діяльність із роздрібною торгівлю нафтопродуктами, а також запроваджує мораторій на підвищення податків до закінчення чи скасування дії воєнного стану;

- [Законопроект](#) № 15016 від 9 лютого 2026 р., який звільняє від оподаткування ввізним митом і ПДВ бензинові (потужністю до 7,5 кВт) і дизельні електрогенераторні установки;

- поданий групою депутатів [Законопроект](#) № 15132 від 3 квітня 2026 р., який

передбачає скасування мінімальної частки середнього питомого **споживання** теплової енергії та встановлення порядку визначення та розподілу обсягу теплової енергії на опалення приміщень з урахуванням особливостей категорій приміщень будівлі; врегулювання розподілу теплової енергії на загальнобудинкові потреби; включення витрат теплової енергії на забезпечення функціонування внутрішньобудинкової системи гарячого водопостачання до складу тарифу на послугу з постачання гарячої води як комплексної комунальної послуги без виокремлення окремого платежу за теплову енергію;

✓ **zareєстровані:**

• урядовий **Законопроект** № 15213 від 1 травня 2026 р., спрямований на встановлення повноважень органів державної влади щодо визначення й затвердження проєктної загрози для ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів та інших джерел іонізуючого випромінювання;

• урядовий **Законопроект** № 15230-1 від 18 травня 2026 р., яким пропонується затвердити Антикорупційну стратегію на 2026-2030 рр. як рамковий документ державної політики у сфері запобігання та протидії корупції. Проєктом стратегії **визначено**, зокрема, перелік основних корупційних проблем у сфері енергетики (п. 2.7), а також очікувані результати їхнього вирішення. Окремо наголошено на недоліках забезпечення інституційної незалежності НКРЕКП, які зумовлюють існування ризиків неправового впливу на рішення цього органу та викривлення ринкових механізмів; непрозорість механізмів покладення спеціальних обов'язків на енергетичному ринку і фрагментарність практичної імплементації Регламенту (ЄС) № 1227/2011 (REMIT);

✓ **залишені без уваги проєкти:**

• включеної до порядку денного сесії **Постанови** № 14069 від 23 вересня 2025 р. про Програму діяльності Кабінету Міністрів України, **затверджену** урядом 10 вересня й подану до парламенту із затримкою в 37 днів. Верховна Рада мала розглянути цей документ упродовж 15 днів, проте не зробила

цього, прямо порушивши **закон**. Це **створило** «замкнуте коло безвідповідальності, де про системність оцінки політичних рішень можна забути», адже програма Кабінету Міністрів є базою для щорічного звітування перед Верховною Радою, відсутність якого не дозволяє оцінити діяльність уряду;

• **Постанови** № 14173 від 30 жовтня 2025 р. про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства України при формуванні та реалізації цінової та тарифної політики у сферах енергетики та комунальних послуг. На відміну від достатньо зваженого попереднього звіту, документ перевантажений оціночними судженнями, якими його автори підмінили нестачу доказів, що мали підтвердити зроблені ними висновки. Зокрема в системній аварії, що відбулася 23 листопада 2022 р. в Об'єднаній енергетичній системі України, члени комісії звинувачують не російські збройні сили, а керівництво НЕК «Укренерго», яке не здійснило «комплексних заходів з підготовки системи передачі до функціонування у військовий час». Більше того, депутати намагаються перекласти відповідальність за «послаблення енергетичної безпеки України» на «персонал усіх компаній галузі», який, на їхню думку, «виявився недієздатним» у попередженні розвитку аварій;

• **Постанови** № 15065 від 10 березня 2026 р., яка зобов'язує уряд розробити заходи з компенсації втрат споживачів, спричинені зростанням цін на енергоносії через «зовнішні (форс-мажорні) обставини»; встановити індикативні роздрібні ціни на пальне та обсяг такого пального, яке продається одному споживачу; дослідити ринок нафтопродуктів на наявність «картельної або іншої змови» між продавцями;

• підтриманої регламентним комітетом **Постанови** № 15074 від 11 березня 2026 р. про звіт Тимчасової слідчої комісії (ТСК) Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України.

Члени комісії **засначили**, що сума втрат бюджетів від нелегального виробництва та обігу пального становить близько 9-10 млрд грн на рік (с. 12). З огляду на це, комісія: налагодила співпрацю з «асоціаціями виробників..., громадськими організаціями» для отримання систематичної інформації про точки нелегального продажу пального й передала їхній перелік Бюро економічної безпеки, Державній податковій службі та Національній поліції; направила разом із фахівцями методичку щоквартальної оцінки частки «тіні» й податкового навантаження та забезпечила щомісячний моніторинг інформації щодо обсягу реалізованого пального за областями, «за даними Системи обліку даних реєстраторів розрахункових операцій (СОД РРО)».

У звіті зазначено, що, «за розрахунками Економічної експертної платформи» (яка, до речі, відповідними дослідженнями **не займається**), у 2022-2024 рр. рівень «тіні» на ринку нафтопродуктів зменшився з 34% до 14%, у середині 2025 р. – зріс до 21%, а наприкінці року – знизився до 14% (с. 16). При цьому з документа випливає, що в Україні працюють понад п'ятдесят (!) мереж автозаправних станцій, власники десяти з яких «сплачують всім співробітникам зарплату близьку до мінімальної».

Жодних висновків стосовно отриманої інформації у звіті не зроблено.

- Мінекономіки **оприлюднило** законопроект про створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів. Документ передбачає поетапний запуск системи з 2028 р. Перша фаза охоплює створення реєстру, аукціонної платформи і запровадження спрощеної моделі торгівлі без безоплатних квот. Друга, що розпочнеться через три роки після завершення дії воєнного стану, передбачає запуск вторинної торгівлі квотами, застосування механізму накопичення квот і встановлення цінового коридору. Третя фаза має забезпечити функціонування системи за моделлю EU ETS, зокрема участь українських операторів у спільних аукціонах і застосування правил безоплатного розподілу квот за європейськими бенчмарками.

- Міненерго **оприлюднило** законопроект, спрямований на приведення чинного

законодавства України у відповідність до Міжнародного **стандарту** Ініціативи щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях (ІПВГ-2023). Документом, зокрема, передбачено розкриття інформації щодо: викидів парникових газів, механізмів ціноутворення на вуглець; участі суб'єктів господарювання в екологічних та інфраструктурних проектах; прогнозів видобутку; результатів післяпроектного моніторингу та екологічного аудиту, структури власності, антикорупційних політик, кадрових і гендерних даних; надання спеціальних дозволів без проведення конкурсу; обсягів експорту корисних копалин; обґрунтування ставок і механізмів вуглецевого ціноутворення; доходів держави від продажу її частки продукції за угодами про розподіл продукції; контрольованих державою видобувних підприємств і значних платежів на їхню користь.

✓ **Мінрозвитку оприлюднило проекти:**

- **наказу**, що визначає особливості розгляду органами місцевого самоврядування заяв і розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання для суб'єктів господарювання, що **здійснюють** виробництво теплової енергії на установках із використанням альтернативних джерел;

- **постанови** Кабінету Міністрів України, що встановлює єдині критерії, за якими оцінюватиметься ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах виробництва, транспортування й постачання теплової енергії; визначає періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у цих сферах, кількість і частоту проведення перевірок; окреслює коло суб'єктів господарювання, які належать до високого, середнього та незначного ступенів ризику.

НКРЕКП оприлюднила проекти:

- ✓ **постанови**, що уніфікує вимоги до виробництва, передачі, розподілу, зберігання електричної енергії, трейдингу, агрегації, діяльності гарантованого покупця, оператора ринку та операторів малих систем розподілу. Документ, зокрема, зобов'язує ліцензіатів повідомляти регулятора про відкриття справ про банкрутство, запровадження санації чи процедур відновлення

платоспроможності; пропонує операторам ринку скасувати вимоги щодо бездоганної ділової репутації окремих посадових осіб у значенні законодавства про фінансовий моніторинг; вилучає вимогу про обов'язкове призначення ліцензіатами осіб, відповідальних за оброблення персональних даних;

✓ **постанови**, спрямованої на надання активним споживачам та операторам установок зберігання енергії права продавати електричну енергію за договорами купівлі-продажу для потреб електроустановок споживача; установлення для захищених споживачів і власників об'єктів критичної інфраструктури граничного терміну відкриття рахунків зі спеціальним режимом використання; визначення часових обмежень викупу електричної енергії за «зеленим» тарифом, залежно від сезону, для домогосподарств із СЕС; запровадження окремого порядку фінансових розрахунків між активними споживачами та постачальниками без застосування взаємозаліку; уточнення правил роботи виробників електричної енергії з біогазу й біомаси щодо живлення власних або пов'язаних електроустановок, залежно від їхнього територіального розміщення;

✓ **постанови**, яка змінює **Методику** формування, розрахунку та встановлення тарифів на теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, у частині встановлення тарифу для виробників теплової енергії з альтернативних джерел на рівні тарифу на теплову енергію, одержану з газу, або середньозваженого тарифу з вирахуванням витрат на транспортування та постачання; а також обов'язкового подання: власниками когенераційних установок потужністю до 4,3 Гкал/год – інформації про теплову потужність установок, копій договорів на постачання газу й пояснювальної записки про діяльність ліцензіата; виробниками теплової енергії з альтернативних джерел – підтвердження наміру постачання енергії населенню й бюджетним установам та інформації про використовувані паливно-енергетичні ресурси;

✓ постанов, які підвищують із 1 липня 2026 р. тарифи НЕК «Укренерго» на

послуги: з **передачі** електричної енергії: базовий – до 903,53 грн/МВт-год (+21%), для підприємств «зеленої» металургії – до 535,97 грн/МВт-год (+42%), зі збільшенням витрат на покриття технологічних втрат із 11 до 15 млрд грн; із диспетчерського (оперативно-технологічного) **управління** – до 118,64 грн/МВт-год (+7,8%; без ПДВ);

✓ **постанови**, що встановлює перелік документів, які оператори мають вносити до системи моніторингу приєднань для підтвердження перебігу та завершення надання послуги з приєднання; визначає поділ дозволеної потужності на потужності відбору й відпуску під час розрахунку плати за приєднання; врегульовує порядок визначення вартості гнучкого приєднання; передбачає застосування повної ставки плати за приєднання для гарантованої частини потужності і ставки за нестандартне приєднання з коефіцієнтом 0,3 – для негарантованої;

✓ постанов, що змінюють кодекси систем **передачі** й **розподілу** в частині запровадження гнучкого приєднання, поділу дозволеної потужності на гарантовану й негарантовану та введення поняття «негарантованого резерву». Право на гнучке приєднання отримують замовники нестандартного приєднання потужністю від 1 МВт із точкою приєднання з напругою понад 20 кВ, причому оператор не може відмовити в наданні такої послуги за умови виконання встановлених вимог. Передбачено також тимчасове гнучке приєднання до моменту забезпечення повної гарантованої потужності. У разі такого приєднання, система автоматичного керування має забезпечити постійний моніторинг, обмеження негарантованої потужності у разі виникнення загрози безпеці та передачу відповідної інформації оператору. Документ розширює можливості застосування спільного приєднання (cable pooling) і надає користувачам право самостійно ініціювати виконання технічних заходів для отримання повної гарантованої потужності;

✓ **постанови**, що дозволяє замовникам послуг транспортування природного газу передавати іншим замовникам право подавати номінації та реномінації на вже розподілену об'єднану потужність. Відповідальність

за надання фінансового забезпечення для врегулювання добових небалансів покладатиметься на замовника, який отримав право подавати такі номінації. Оператор підтверджуватиме передачу відповідного права протягом одного дня за наявності договору транспортування й відсутності заборгованості.

Держгеонадра **оголосила** про проведення аукціону з продажу спеціального дозволу з користування надрами Лисовицької нафтогазової площі (Львівська та Івано-Франківська обл.; 80 кв. км; 33,1 млн т загальних і 3,3 млн т видобувних запасів нафти). Торги відбудуться 29 липня 2026 р. на платформі ПроЗорро.Продажі. Стартова ціна визначена в 1,1 млрд грн (без ПДВ).

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Рада Європейського Союзу **ухвалила** рішення про виділення Україні чергового траншу фінансової допомоги в розмірі €2,8 млрд в межах програми Ukraine Facility, за результатами четвертого кварталу 2025 р. За цей період Україна досягла 11 індикаторів, передбачених Планом України, а також трьох – за попередні періоди й чотирьох – за перший і другий квартали 2026 р. Транш буде перераховано на початку червня.

Підписано угоди:

✓ між Україною та Італією про **спрямування** €10 млн на проведення відновлювальних і ремонтних робіт в українському енергетичному секторі;

✓ між Україною та Японією, згідно з якою \$16 млн, наданих за Програмою екстреного відновлення, **підуть** на відновлення інфраструктури, закупівлю обладнання для КП «Київводоканал», інших комунальних підприємств;

✓ між концерном «Галнафтогаз» і Європейським банком реконструкції та розвитку про **надання** кредиту в €10 млн на розвиток мережі зарядних станцій для електромобілів.

Із початку 2026 р. Україна **отримала** від 40 держав і міжнародних інституцій понад

3 200 одиниць енергетичного обладнання і €312 млн внесків до Фонду підтримки енергетики.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ Й РЕКОМЕНДАЦІЇ

Війна стала безпрецедентним випробуванням для української енергетики. Масовані атаки на об'єкти генерації, передачі й розподілу продемонстрували критичну вразливість, успадковану від СРСР, централізованої моделі енергозабезпечення. Досвід останніх опалювальних сезонів засвідчив, що відновлення пошкодженої потужності за принципом «як було раніше» вже не відповідає сучасним безпековим викликам. Стратегія розвитку енергетики має ґрунтуватися на принципі «відновити краще, ніж було» (Build Back Better), що передбачає не лише відбудову, а й системну модернізацію галузі.

Важливим кроком у цьому напрямі є формування комплексних планів стійкості регіонів та окремих міст. Ці документи закладають нормативну основу для підготовки до майбутніх опалювальних сезонів і спрямовані на підвищення автономності громад. Фактично, йдеться про продовження політики децентралізації, але за обмеженості ресурсів і постійної загрози руйнування енергетичної інфраструктури.

Ключовим завданням держави є прискорення переходу до нової архітектури енергетики, в якій визначальну роль відіграватимуть розподілені джерела, локальні енергетичні комплекси та цифрові системи управління. Такий підхід дозволить не лише підвищити стійкість до зовнішніх впливів, а й забезпечити стабільне функціонування економіки та критичної інфраструктури в умовах тривалої війни.

Для реалізації цього переходу необхідно забезпечити доступ до монетарного ресурсу. Особливого значення набувають механізми швидкого фінансування та розвиток публічно-приватного партнерства. Перспективним інструментом є модель Energy as a Service (EaaS), яка дозволяє бізнесу інвестувати у створення потужності генерації на муніципальних об'єктах, тоді як громади виступають гарантованими споживачами виробленої

енергії. Ця модель дає змогу скоротити навантаження на місцеві бюджети й прискорити реалізацію проєктів.

Важливим інструментом підтримки невеликих громад може стати револьверний фонд енергетичної стійкості, що забезпечуватиме доступ до безвідсоткових позик для впровадження локальних рішень. Це дозволить уникнути ситуації, коли рівень енергетичної безпеки громад визначатиметься їхніми фінансовими можливостями.

Окремої уваги потребує питання кластеризації громад та організації спільних закупівель обладнання. Кооперація під час проведення тендерів здатна забезпечити економію коштів, скоротити строки постачання й підвищити пріоритетність замовлень для виробників. Додатковим чинником ефективності може стати використання типових проєктів модульних енергетичних станцій, реалізація яких дозволяє скоротити час на розроблення й погодження документації.

Не менш важливим є спрощення дозвільних процедур. Умови воєнного часу вимагають створення «зеленого коридору» для проєктів енергетичної стійкості. Він дозволить прискорити процеси будівництва, землевідведення та приєднання до мереж без втрати необхідного рівня контролю та безпеки.

Однією з найбільших проблем залишається дефіцит кадрів. Саме тому доцільним є створення регіональних центрів технічної компетенції та мобільних інженерних груп при обласних військових адміністраціях. Їхнім завданням має стати технічний супровід громад, які не володіють достатнім кадровим потенціалом для експлуатації сучасного обладнання. Важливу роль у цьому

процесі мають відігравати заклади освіти, забезпечуючи короткострокову підготовку й сертифікацію фахівців.

Зростання кількості локальних енергетичних об'єктів актуалізує питання інформаційної та фізичної безпеки. Концентрація значної потужності на одному майданчику створює додаткові ризики ураження. Тому нові об'єкти генерації мають бути максимально розосередженими, а доступ до інформації про їхнє розташування та параметри роботи – обмеженим. Не менш важливим є впровадження захищених цифрових каналів зв'язку для протидії кібератакам.

Разом із тим сама децентралізація не гарантує енергетичної стійкості. Розвиток нової архітектури енергетики має здійснюватися із суворим дотриманням принципів надійності й безпеки функціонування енергосистеми. Передусім це означає збереження цілісності Об'єднаної енергетичної системи України й забезпечення безперервного балансу між виробництвом та споживанням електричної й теплової енергії. Під час проєктування та експлуатації енергетичних об'єктів необхідно враховувати міжнародно визнані критерії резервування та надійності, забезпечуючи стійкість до відмов окремих елементів системи.

Подальший розвиток енергетики має передбачати оптимальне поєднання базової, маневрової й пікової генерації, створення достатніх резервів регулювання частоти та інтеграцію розподілених джерел до єдиного технологічного процесу. Особливе значення матиме розширення повноважень операторів систем розподілу щодо забезпечення балансування локальних мереж і координації їхньої роботи з оператором системи передачі.